

ПАМ'ЯТІ КОЛЕГИ ТА ДРУГА

Скоро мине рік, як з нами немає Георгія Віталійовича. Але писати про нього в минулому часі ще довго буде не просто. Мимоволі доводиться співвідносити своє ставлення до різних речей з його баченням – за тридцять років спільної праці це вже увійшло у свідомість. Скільки разів за останні місяці, обговорюючи з колегами ті чи інші серйозні й не дуже проблеми, ми говорили один одному: «От, якби був живий Віталійович – він би швидко розібрався... Віталійович би домовився..., пояснив..., допоміг...». Він, іноді здається, все ще сидить допізна в своєму кабінеті, п'є чарку-другу за обідом з гостями, співає свою улюблену пісню про «очі волошкові», коли веселий і у доброму гуморі... Його номер усе ще в моєму телефоні, а у вайбері він досі сидить на білій у чорну смужку лавці й записана дата останньої розмови...

Віталійович був сильною людиною, боровся до останнього: вийшовши з першої коми не думав ні про що, крім роботи і поточних, як завжди таких важливих і невідкладних справ та найближчих планів, далекосяжних задумів... А ще, вперто намагався знову почати самостійно ходити, хоча б просто пересуватися без сторонньої допомоги. Для нього нерухомість, статика, вочевидь, мало чим відрізнялися від небуття. Стати напівживим відірваним від активного життя пенсіонером, який тихо доживає віку, він ніяк не міг. Хотів лише життя на повну. І здавалося, він вже переміг свою кляту хворобу... майже переміг, але вона зайшла з іншого боку... Що ж, весь час перемагати неможливо. Таке життя. На жаль...

Я думаю, що всі, хто хоч трохи знали Георгія Віталійовича, як би вони до нього не ставилися (а він бував дуже різний у своїх проявах), якщо довелось би їм дати йому характеристику, напевне, застосують такі епітети: наполегливий, невтомний, прекрасний організатор, відкрита людина, схильна говорити те що думає, а головне – «робота у нього

на першому місці, на другому і на третьому»... ну і, звичайно ж, – «ідеї, що доходять до рівня фантазій; проекти, іноді з ознаками майже авантюри; плани, спроможні якщо не врятувати людство, то, принаймні, покращити всім настрій – точно». Думаю, йому було трохи тіснувато у нашому Інституті, навіть у директорському кріслі... Хтозна, до яких висот він сам захотів би піднятися, дай йому доля ще років 15-20 життя (я особисто був переконаний, що Віталійович має надпотужний запас міцності – мабуть це так лише виглядало зі сторони – він ніколи не дозволяв собі виглядати слабким).

Завжди вражало його намагання, з одного боку, занурюватись у всілякі дрібниці, найчастіше – непотрібні, а з іншого – вміння швидко і точно вловити суть питання, відділити головне від другорядного, комплексне бачення («комплексний» – улюблене слово Георгія Віталійовича) чи не будь-якої проблеми, нерідко – вміння підійти до рішення з неочікуваної сторони. Він міг бути дуже ефективним, але і помилятися (що завжди визнавав, але ніколи не залишав спроб виправити ситуацію); прекрасно вмів організовувати команди однодумців, але і надавав аванси людям, які вочевидь на це заслуговували (що здавалось очевидним для всіх, окрім нього); міг займатися десятками проектів одночасно, але за мить усе відкласти і почати правити нікому не потрібний текст якогось аспіранта...

Я прекрасно пам'ятаю свою першу з ним зустріч 30 років тому: Чорнобиль, ЧУЕВС, вахта, аналізатор імпульсів багатоканальний амплітудний, моніторинг донних відкладів, вечір, нудно... Заходять двоє із мішком баночок «дента» і кажуть, що їх треба «поміряти», а на запитання: «А ви хто?» - один із них починає розповідати про свій надцікавий експеримент, який вони ставлять на сьомій дамбі. (Про оплату, звісно, не йшлося...). Я ті 40 чи 50 проб поміряв за пару годин, бо вони були такі активні, що вистачало мінімального часу експозиції, а кілька доводилось на метр піднімати над детектором (це про самовідданість ученого – вони на тій дамбі проводили весь час, скільки «набрали» один бог знає...). А через пару років я уже працював з Георгієм Віталійовичем. І хоча він завжди був моїм керівником, я працював не «у нього», а «з ним». Бо він був такою людиною – з дуже короткою дистанцією у спілкуванні...

Остання зустріч була у лікарняній палаті. Він давав розпорядження, поради, вказівки, що і як швидко, переважно – негайно, потрібно зробити, написати, передзвонити, проконтролювати... Не міг самостійно піднятися, чіплявся за «ходунок», але продовжував працювати з паперами і ноутбуком увесь час, навіть коли приймав їжу... Вже хворі лягали спати, персонал нас з В.Г. Верховцевим почав виганяти, а Георгій Віталійович усе нас не відпускав – його найбільше хвилювало чи все він встиг

сказати... Про хворобу, лікування не було ним сказано ні слова... Ми тоді були певні, що побачимося ще багато разів...

Ну а між цими двома зустрічами тридцять років часу, тридцять років життя, праці, успіхів і невдач, надій і розчарувань... Всього було... Ці роки пролетіли дуже швидко, але є що і згадати – це безперечно. І дуже багато що – завдяки Віталійовичу, бо чи не найкраще з усього, що він умів робити – це залишати слід у пам'яті людей, яким судилося бути з ним поряд у цьому житті.

Спи спокійно, Георгій Віталійович, – ти з нами, ми тебе пам'ятаємо...

Юрій Тищенко.

Фото: Житомирська обл., Олевський р-н., джерело на березі р.Уборть. Роботи з виконання пілотного проекту з реабілітації лісових угідь, порушених внаслідок незаконного видобування бурштину.